

Cijfers uit de registratie van verloskundigen

peiling 2010

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
VERLOSKUNDIGEN**

Peiling 2010

L. Hingstman
R.J. Kenens

December 2010

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

INHOUD**pag.**

1. INLEIDING	5
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN	8
- Aantal en groei	8
- Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde	10
- Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen	12
- Vertrekredenen	13
- Leeftijd	14
- Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen	15
- Fulltime/parttime	16
- Werkuren, spreekuren en beschikbaarheidsdiensten	16
- Opleidingsplaats	18
- Vervolgopleidingen	18
- Aantal praktijken	20
- Lidmaatschap KNOV	22
- Spreiding en dichtheid	22
3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN	29
- Aantal	29
- Werkzaamheden	30
- Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen	34
4. SAMENVATTING	38
5. BEGRIPPEN	39

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten en oefentherapeuten). Het registratieproject van verloskundigen is in 1983 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de toenmalige Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (NOV) en het NIVEL.

Het doel van het registratieproject is informatie te verzamelen over het aantal personen dat in de verloskunde werkzaam is. In het project is een tweetal registraties opgenomen, te weten:

1. de registratie van praktiserende verloskundigen en
2. de registratie van afgestudeerde verloskundigen.

Registratie van praktiserende verloskundigen

Op basis van gegevens uit dit registratiesysteem kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen zijn er in Nederland werkzaam?
- wat is de leeftijdsopbouw van alle praktiserende verloskundigen?
- hoeveel verloskundigen hebben zich gevestigd en hoeveel hebben de praktijk neergelegd?
- op welke wijze vestigt men zich?
- wat is de praktijkvorm waarin verloskundigen werkzaam zijn?
- welk deel van de verloskundigen is klinisch werkzaam?
- hoe is de spreiding en dichtheid van de beroepsgroep over Nederland?

Belangrijke gegevensbronnen waaruit het registratieproject verloskundigen zijn informatie krijgt zijn de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de opleidingen: Verloskunde Academie Amsterdam (VAA), Verloskunde Academie Groningen (VAG) "Catharina Schrader", Academie Verloskunde Maastricht (AVM) en Verloskunde Academie Rotterdam (VAR). Daarnaast worden jaarlijks door het NIVEL, via schriftelijke en telefonische enquêtes, gegevens verzameld bij de verlos-

kundige zelf. In 2010 zijn in totaal 2.255 vragenlijsten verstuurd. De respons bedroeg na één rappel 84%. Vervolgens is aanvullend onderzoek gedaan naar de non-respondenten en is op indirecte wijze de benodigde informatie verzameld. Dit betekent dat de dekkinggraad voor een aantal analyses uiteindelijk 98% bedraagt. Dit percentage geldt vrijwel voor alle voorgaande peilingen. Op basis hiervan is het NIVEL in staat om statistische overzichten te publiceren vanaf 1 januari 1970.

Gezien de opzet van het registratiesysteem van werkzame verloskundigen kunnen in het licht van achteraf uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevroren'.

Registratie van afgestudeerde verloskundigen

Sinds 1 januari 1986 beschikt het NIVEL over een registratie van afgestudeerde verloskundigen. Onder deze groep verloskundigen wordt verstaan diegenen die sinds 1986 de opleiding tot verloskundige hebben voltooid en nog niet werkzaam zijn als verloskundige (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt hebben.

De gegevens worden verkregen via een enquête die jaarlijks op de peildatum (1 januari) onder alle verloskundigen wordt gehouden die de opleiding in het daaraan voorafgaande jaar hebben voltooid of in een vorige peiling te kennen hebben gegeven dat zij (nog) geen vaste werkring hebben gevonden en nog op zoek zijn naar een praktijk. In 2010 zijn 477 vragenlijsten verstuurd. De respons op deze enquête bedraagt 87%.

Met deze gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen hebben jaarlijks de opleiding voltooid?
- hoeveel van hen zijn werkzaam als verloskundige en in welke functie?
- hoeveel verloskundigen zijn op zoek naar een eigen praktijk en hoeveel naar een vast loondienstverband?

- welke voorkeuren hebben praktijkzoekende verloskundigen met betrekking tot de praktijkvorm en de vestigingsplaats?

Opmerkingen:

Gezien de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep zijn in deze brochure expliciet cijfers opgenomen over verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken. In de brochures van vóór de peiling 2003 werden zij tezamen met de verloskundigen in een eigen praktijk of maatschap als “zelfstandig gevestigde verloskundigen” aangeduid. In deze brochure is dat alleen het geval indien er een historische vergelijking wordt gemaakt, bijvoorbeeld bij de verdeling van het aantal verloskundigen naar praktijkvorm.

Met ingang van de peiling van 1 januari 2005 is de definitie van de praktijkvorm veranderd; werd de praktijkvorm voorheen bepaald door het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in een praktijk¹, in de nieuwe definitie wordt uitgegaan van zowel zelfstandig gevestigde verloskundigen als van verloskundigen die in loondienst zijn van een zelfstandig gevestigde verloskundige (zie ook het onderdeel “Begrippen”).

¹) Zelfstandig gevestigd óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting.

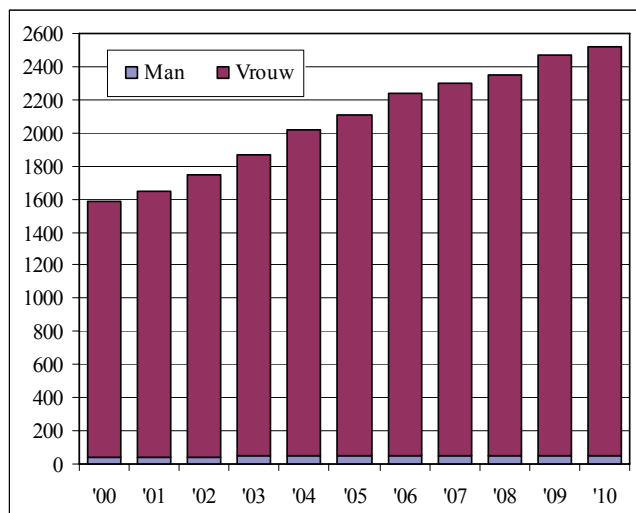
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal en groei

Op 1 januari 2010 zijn er in Nederland 2.522 praktiserende verloskundigen. Onder hen bevinden zich 47 mannen (2%). Vergeleken met de vorige peiling (2009) is het aantal praktiserende verloskundigen met 50 toegenomen, hetgeen overeenkomt met een groei van 2%.

In figuur 1 is het aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht in de periode 2000-2010 in beeld gebracht. In die periode is het totaal aantal verloskundigen met 938 toegenomen. Dit komt neer op een groei van 59%.

Figuur 1: Aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht, op 1 januari (2000-2010)

Wat de functie van praktiserende verloskundigen betreft, blijkt dat op 1 januari 2010 het grootste deel (55%) in een eigen praktijk of maatschap werkzaam is (tabel 1). Ruim 34% van de verloskundigen werkt in loondienst; zij werken ofwel in een ziekenhuis (25%) ofwel in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige (6%). Een klein deel

(3%) werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting. De overige verloskundigen (11%) zijn werkzaam als waarneemster (freelancer).

Tabel 1: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari (2000-2010)

	1 ²		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2000	1.091	68,9			243	15,3	131	8,3	119	7,5	1.584	100,0
2001	1.161	70,3			261	15,8	133	8,1	96	5,8	1.651	100,0
2002	1.196	68,4			301	17,2	161	9,2	90	5,1	1.748	100,0
2003	1.161	62,1	65	3,5	353	18,9	142	7,6	150	8,0	1.871	100,0
2004	1.198	59,5	74	3,7	428	21,3	187	9,3	126	6,3	2.013	100,0
2005	1.246	59,2	65	3,1	468	22,2	178	8,5	149	7,1	2.106	100,0
2006	1.316	58,7	63	2,8	507	22,6	171	7,6	185	8,3	2.242	100,0
2007	1.362	59,1	67	2,9	521	22,6	172	7,5	181	7,9	2.303	100,0
2008	1.362	57,9	60	2,6	576	24,5	177	7,5	176	7,5	2.351	100,0
2009	1.367	55,3	67	2,7	594	24,0	171	6,9	273	11,0	2.472	100,0
2010	1.382	54,8	65	2,6	641	25,4	159	6,3	275	10,9	2.522	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

² 1999 t/m 2002: inclusief functie 2.

Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde

In 2009 hebben 86 verloskundigen zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd. Daarnaast zijn er 6 in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of een vergelijkbare instelling/stichting begonnen.

Naast de 86 verloskundigen die zich hebben gevestigd, hebben 73 verloskundigen in 2009 de praktijk neergelegd. Per saldo is in 2009 het aantal verloskundigen werkzaam in een eigen praktijk of maatschap óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting, met 13 toegenomen.

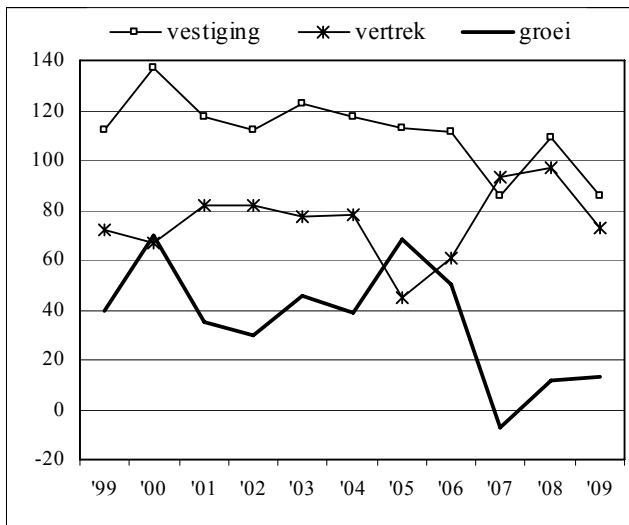
Tabel 2: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen en het aantal verloskundigen dat de eerstelijnspraktijk heeft neergelegd (1999-2009) ¹

	Praktijk begonnen	Praktijk neergelegd	Saldo
1999	112	72	40
2000	137	67	70
2001	117	82	35
2002	112	82	30
2003	123	77	46
2004	117	78	39
2005	113	45	68
2006	111	61	50
2007	86	93	-7
2008	109	97	12
2009	86	73	13

¹ Dit betreft zowel verloskundigen met een eigen praktijk/maatschap als verloskundigen in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

In figuur 2 worden de vestigings- en vertrekcijfers over de periode 1999-2009 vergeleken. Daaruit blijkt dat in 2009 zowel het vestigingscijfer als het vertrekcijfer weer wat is afgenomen.

Figuur 2: Vestigings-, vertrek- en groeicijfers van zelfstandig gevestigde verloskundigen (1999-2009)

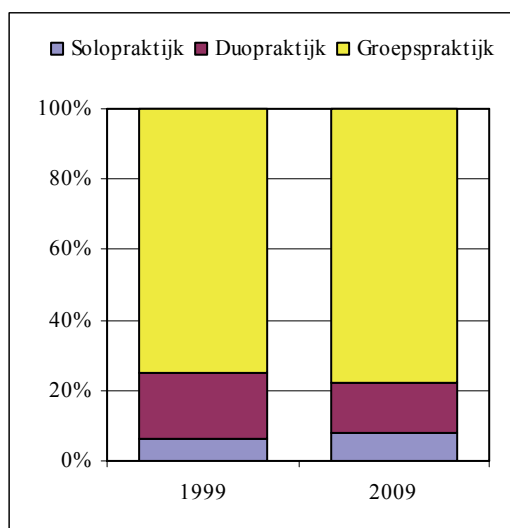

Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen

Van de 86 verloskundigen die zich in 2009 zelfstandig hebben gevestigd of in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting zijn gaan werken, is het grootste deel (77%) in een groepspraktijk gaan werken. Circa 14% is in een duopraktijk aan de slag gegaan en 9% in een solopraktijk. Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat er in de afgelopen tien jaar geen grote veranderingen zijn geweest in het vestigingspatroon. De grootste veranderingen hebben zich vooral voorgedaan in de jaren negentig; bijvoorbeeld in 1990 vestigde 37% zich in een groepspraktijk, 45% in een duopraktijk en 18% in een solopraktijk.

Van de verloskundigen die in 2009 in een groepspraktijk zijn gestart, blijkt 20% zich in een praktijk met drie en 24% zich in een praktijk met 4 verloskundigen te hebben gevestigd. De rest (56%) is in een praktijk met vijf of meer verloskundigen begonnen.

Figuur 3: Praktijkvorm waarin verloskundigen¹ zich hebben gevestigd in 1999 en 2009.

¹ Op moment van vestiging.

Vertrekredenen

Uit tabel 3 blijkt dat van de 73 verloskundigen die in 2009 de eerstelijnspraktijk neergelegd hebben, 12% wegens ziekte is gestopt, en dat om leeftijdsredenen en gezinsomstandigheden respectievelijk 7% en 10% niet meer als praktiserend verloskundige werkzaam is. Het grootste deel (38%) is in een andere functie binnen de verloskunde als verloskundige gaan werken. Van de 28 die om deze reden zijn gestopt zijn er 18 op 1 januari 2010 klinisch werkzaam, 2 verloskundigen werken in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige, 6 verloskundigen werken als waarneemster en 2 verloskundigen zijn in een andere functie binnen de eerstelijns verloskunde werkzaam.

Tabel 3: *Vertrekredenen van verloskundigen die in 2009 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd*

	abs	%
Ziekte	9	12,3
Vertrek buitenland	2	2,7
Gezinsomstandigheden	7	9,6
Leeftijd	5	6,8
Andere functie als verloskundige	28	38,4
Overig	11	15,1
NVT/Onbekend	11	15,1
Totaal	73	100,0

Leeftijd

De beroepsgroep verloskundigen wordt gekenmerkt door een vrij jonge leeftijdsopbouw. Van de verloskundigen is 62% jonger dan 40 jaar en 7% 55 jaar of ouder (tabel 4).

Wordt er onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt dat vooral waarnemers en verloskundigen die werkzaam zijn in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige een jonge leeftijdsopbouw kennen. Van hen is respectievelijk 86% en 75% jonger dan 40 jaar. Het aandeel 55-plussers is het hoogst onder verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting werkzaam zijn (14%).

Tabel 4: *Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari 2010.*

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
<25	2,8	7,7	4,2	15,7	33,5	188	7,5
25-29	17,5	20,0	20,6	36,5	35,2	541	21,5
30-34	21,6	21,5	17,6	17,0	11,6	485	19,2
35-39	15,9	12,3	15,7	5,7	5,8	354	14,0
40-44	11,3	15,4	11,9	5,0	4,3	262	10,4
45-49	13,1	3,1	12,0	5,7	5,6	284	11,3
50-54	8,8	4,6	8,7	4,4	0,7	190	7,5
55-59	5,6	9,2	6,1	3,1	2,6	134	5,3
60-64	2,0	4,6	1,6	2,5	0,0	44	1,7
>65	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2	0,1
Onbekend	1,3	1,6	1,6	4,4	0,7	38	1,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	2.522	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarnemer

Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen

Het aandeel eerstelijnsverloskundigen dat in een solo-praktijk werkt, is tussen 2000 en 2010 afgenomen van 7% tot 5% (tabel 5). Het aandeel dat in een groepspraktijk werkt, is daarentegen gestegen (van 73% in 2000 tot 81% in 2010). Overigens zien we dat het aandeel dat in een groepspraktijk werkt in de afgelopen drie jaar wat is afgenomen. Van de 1.306 verloskundigen die in een groepspraktijk werken, is 30% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen. Circa 30% werkt in een praktijk met vier verloskundigen en zo'n 40% is werkzaam in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Het percentage verloskundigen in een duopraktijk is in de afgelopen drie jaar weer wat toegenomen; 14% van de eerstelijnsverloskundigen in 2010 werkt in een duopraktijk.

Tabel 5: Verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2010)

	Solo-praktijk		Duo-praktijk		Groeps-praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	67,6	136	23,5	51	8,8	578	100,0
1985	322	46,8	269	39,1	97	14,1	688	100,0
1990	235	27,6	326	38,3	291	34,2	852	100,0
1995	134	13,0	320	31,0	577	56,0	1.031	100,0
2000	89	7,3	242	19,8	894	73,0	1.225	100,0
2001	84	6,5	224	17,2	991	76,3	1.299	100,0
2002	72	5,3	203	14,9	1.088	79,8	1.363	100,0
2003	80	5,9	201	14,7	1.084	79,4	1.365	100,0
2004	71	4,9	173	11,8	1.216	83,3	1.460	100,0
2005	59	4,0	175	11,8	1.255	84,3	1.489	100,0
2006	67	4,3	173	11,1	1.313	84,5	1.553	100,0
2007	72	4,5	178	11,1	1.355	84,4	1.605	100,0
2008	78	4,9	195	12,2	1.331	83,0	1.604	100,0
2009	79	4,9	218	13,5	1.312	81,5	1.609	100,0
2010	79	4,9	223	13,9	1.306	81,2	1.608	100,0

Fulltime/parttime

Op 1 januari 2010 werkt 53% van de verloskundigen in deeltijd (tabel 6). Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst die een parttime baan hebben. Zo blijkt dat 76% van de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN, of vergelijkbare instelling/stichting en 76% van de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis een parttime baan hebben. Van de verloskundigen met een eigen praktijk werkt 41% in deeltijd.

Tabel 6: Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (FTE) van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2010

Omvang werk- week in fte	1		2		3		4		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,20	2	0,2	0	0,0	4	0,8	1	0,8	7	0,4
0,20 - 0,40	31	2,7	0	0,0	9	1,8	17	13,7	57	3,1
0,40 - 0,60	69	6,0	5	10,9	72	14,4	10	8,1	156	8,6
0,60 - 0,80	191	16,7	15	32,6	164	32,7	29	23,4	399	22,0
0,80 - 1	179	15,7	15	32,6	132	26,3	21	16,9	347	19,1
1 (fulltime)	671	58,7	11	23,9	120	24,0	46	37,1	848	46,7
Totaal	1.143	100,0	46	100,0	501	100,0	124	100,0	1.814	100,0
Gemiddeld		0,86fte		0,79fte		0,76fte		0,74fte		0,82fte

¹ Voor zover bekend.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Werkuren, spreekuren en beschikbaarheidsdiensten

De verloskundigen werken gemiddeld 23,4 uur per week (exclusief beschikbaarheidsdiensten). De zelfstandig gevestigden werken gemiddeld 25,7 uur, de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum en STBN 25,9 uur, de verloskundigen in een ziekenhuis 18,7 uur en de verloskundigen in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige 18,1 uur. Uit tabel 7 blijkt dat de zelfstandig gevestigde verloskundigen gemiddeld 9,7 uur per week besteden aan spreekuren. Dit gemiddelde ligt voor de fulltimers wat hoger

(10,6 uur) dan voor de parttimers (8,4 uur). Bij de qua omvang kleine groep verloskundigen in dienst van een gezondheidscentrum of stichting ligt het gemiddelde wat hoger (9,9 uur). De verloskundigen in loondienst van het ziekenhuis scoren het laagst. Bijna 41% van deze groep geeft dan ook te kennen dat men geen spreekuur heeft. Voor wat betreft de beschikbaarheidsdiensten geldt dat de zelfstandig gevestigden gemiddeld per week 57 uur beschikbaar zijn. Daarbij geldt dat de fulltimers een hoger gemiddelde hebben (63 uur) dan de parttimers (48 uur). Ook voor de beschikbaarheidsdiensten geldt dat de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis het laagst scoren: gemiddeld 16 uur voor de fulltimers en 10 uur voor de parttimers.

Als vervolgens wordt onderzocht welk deel van de beschikbaarheidsdiensten wordt besteed aan werktijd dan zien we dat het bij de zelfstandig gevestigden gaat om 50% van de totale tijd. Bij de verloskundigen in de ziekenhuizen gaat het om gemiddeld 35% en bij de verloskundigen in dienst van een andere verloskundige geldt het voor 51% van de totale tijd.

Tabel 7: Gemiddeld aantal uren per week spreekuur en beschikbaarheidsdiensten van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2010

Functie ¹	gemiddeld aantal uren per week			gemiddeld aantal uren per week		
	<i>spreekuur</i>			<i>beschikbaarheidsdiensten</i>		
	fulltime	parttime	totaal	fulltime	parttime	totaal
1	10,6	8,4	9,7	62,9	47,7	56,5
2	10,2	9,9	9,9	32,3	36,4	35,3
3	5,6	3,8	4,2	16,2	10,2	11,6
4	10,2	8,0	8,8	61,5	35,8	44,6
totaal	9,9	6,7	8,2	56,2	32,5	44,4

¹ Voor zover bekend.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Opleidingsplaats

Uitsplitsing naar functie en plaats van opleiding laat zien dat van de praktiserende verloskundigen die de opleiding hebben gevolgd in Rotterdam of Maastricht relatief gezien een groter deel in eigen praktijk of maatschap werkzaam is dan de verloskundigen die de opleiding elders hebben voltooid. Van alle op 1 januari 2010 praktiserende verloskundigen is 19% in het buitenland opgeleid. Tien jaar geleden bedroeg dit 14%. Van de in het buitenland opgeleide verloskundigen is 42% werkzaam in eigen praktijk/maatschap en 45% is klinisch werkzaam.

Tabel 8: *Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹ en plaats van opleiding, op 1 januari 2010³*

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
Amsterdam	52,5	4,2	25,0	5,6	12,8	625	100,0
Rotterdam	64,7	2,1	17,0	5,6	10,6	624	100,0
Maastricht	61,1	0,6	20,3	6,5	11,5	660	100,0
Groningen	31,7	4,1	22,0	13,8	28,5	123	100,0
Buitenland ²	42,2	3,5	44,7	5,9	3,7	488	100,0
Totaal	54,8	2,6	25,4	6,3	10,9	2.520	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

² Gelijkstelling.

³ Twee onbekend

Vervolgopleidingen

Aan alle geënquêteerde verloskundigen is de vraag voorgelegd of men een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd of dat men daarmee bezig is, en zo nee of men daartoe plannen heeft.

Uit tabel 9 kan worden afgeleid dat 24% van de 1.733 verloskundigen die deze vraag hebben beantwoord een vervolg-

opleiding binnen de verloskunde heeft afgerond. Bijna 10% zegt daar mee bezig te zijn en 16% heeft plannen in die richting. Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis die een vervolgopleiding hebben gevolgd, daarmee bezig zijn of daartoe plannen hebben.

Tabel 9: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is of daartoe al dan niet plannen heeft, naar type functie op 1 januari 2010¹

	1	2	3	4	Totaal	
					abs	%
Zelfstandig gevestigd	649	134	228	80	1.091	100%
Loondienst ghez, STBN	14	7	13	9	43	100%
Loondienst ziekenhuis	143	97	147	56	443	100%
Loondienst zelfstandige	55	21	16	12	104	100%
Waarneemster	22	17	4	9	52	100%
Totaal	883	276	408	166	1.733	100%

¹ Toelichting:

1 = Geen vervolgopleiding gevolgd en ook geen plannen

2 = Geen vervolgopleiding gevolgd maar wel plannen

3 = Wel vervolgopleiding gevolgd

4 = Bezig met vervolgopleiding

Van de groep die heeft aangegeven een vervolgopleiding te hebben gevolgd zegt 11% de Master of Science Verloskunde op het AMC te hebben gedaan, 20% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 4% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Het grootste deel van deze groep (65%) zegt een ander type vervolgopleiding te hebben gevolgd (tabel 10). Van de groep die plannen heeft om een vervolgopleiding te gaan volgen wil 14% de Master of Science Verloskunde op het AMC gaan volgen, 22% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC) en 11% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O). Ook voor deze groep geldt dat verreweg het grootste deel een ander type vervolgopleiding wil gaan doen.

Tabel 10: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding heeft gevolgd, dan wel daarmee bezig is, dan wel plannen daartoe heeft, naar type opleiding, op 1 januari 2010

	AMC	HR&O	UMC	Anders	Totaal
Plannen voor opleiding	14%	11%	22%	53%	100%
Opleiding gevolgd	11%	4%	20%	65%	100%
Bezig met opleiding	7%	15%	11%	67%	100%

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2010 in totaal 510 verloskundigenpraktijken (tabel 11). Het aantal praktijken is in de afgelopen tien jaar met 12% toegenomen. In 2010 is bijna tweederde van de praktijken een groepspraktijk. Overigens zien we dat na een sterke groei in de periode 1990-2005 het aandeel groepspraktijken in de afgelopen jaren terugloopt. Het percentage solopraktijken is in de afgelopen jaren redelijk stabiel en schommelt rond de 16%. Het aantal duopraktijken is in de afgelopen jaren wat toegenomen.

Tabel 11: Verdeling van het aantal verloskundigenpraktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2010)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	82,3	68	14,3	16	3,4	475	100,0
1985	322	65,7	137	28,0	31	6,3	490	100,0
1990	236	48,1	165	33,6	90	18,3	491	100,0
1995	140	29,7	164	34,7	168	35,6	472	100,0
2000	90	19,8	126	27,7	239	52,5	455	100,0
2001	85	18,6	115	25,2	257	56,2	457	100,0
2002	75	16,7	103	22,9	271	60,4	449	100,0
2003	83	18,5	101	22,5	264	58,9	448	100,0
2004	73	16,2	87	19,2	292	64,6	452	100,0
2005	61	13,5	88	19,5	302	67,0	451	100,0
2006	67	14,4	87	18,7	312	67,0	466	100,0
2007	72	14,8	90	18,5	325	66,7	487	100,0
2008	79	15,9	98	19,8	319	64,3	496	100,0
2009	80	15,8	109	21,6	316	62,6	505	100,0
2010	80	15,7	114	22,4	316	62,0	510	100,0

Lidmaatschap KNOV

Uit tabel 12 blijkt dat ongeveer 88% van alle praktiserende verloskundigen lid is van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). In totaal gaat het om 2.207 verloskundigen. Vooral onder de verloskundigen in een eigen praktijk/maatschap bevinden zich relatief veel KNOV-leden; 98% van hen is lid. Onder klinisch werkzame verloskundigen bevinden zich relatief de minste leden; 60% heeft een KNOV-lidmaatschap.

Tabel 12: Verdeling van het aantal verloskundigen naar functie¹ en KNOV-lidmaatschap, op 1 januari 2010

Functie	Lid		Geen lid		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.351	97,8	31	2,2	1.382	100,0
2	58	89,2	7	10,8	65	100,0
3	385	60,1	256	39,9	641	100,0
4	147	92,5	12	7,5	159	100,0
5	266	96,7	9	3,3	275	100,0
Totaal	2.207	87,5	315	12,5	2.522	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

Spreiding en dichtheid

Het aandeel verloskundigen met een eigen praktijk of maatschap is het grootst in Drenthe (71%), Zuid-Holland (67%), Limburg (68%) en Overijssel (64%). In de provincie Zeeland treffen we relatief de meeste klinisch werkzamen aan (43%). Friesland staat bovenaan wat betreft het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt (13%). Tot slot blijkt het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of ver-

gelijkbare instelling/stichting werkzaam is, in Flevoland het hoogst te zijn: 33% (tabel 13).

Tabel 13: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar provincie¹ en functie², op 1 januari 2010.

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Groningen	53,2	19,4	25,8	1,6	62	100,0
Friesland	52,7	0,0	34,1	13,2	91	100,0
Drenthe	71,0	0,0	27,4	1,6	62	100,0
Overijssel	64,1	0,0	26,1	9,8	153	100,0
Flevoland	38,1	33,3	20,6	7,9	63	100,0
Gelderland	63,6	0,0	27,6	8,7	286	100,0
Utrecht	58,4	2,0	33,5	6,1	197	100,0
N-Holland	57,4	4,7	29,1	8,8	385	100,0
Z-Holland	67,1	2,3	24,1	6,4	435	100,0
Zeeland	50,0	2,6	42,1	5,3	38	100,0
N-Brabant	62,6	0,3	31,7	5,4	353	100,0
Limburg	67,5	0,0	27,8	4,8	126	100,0
Nederland	61,4	3,0	28,5	7,1	2.251	100,0

¹ Exclusief waarneemsters en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm en provincie
 In Zeeland (14%) werken relatief veel eerstelijnsverloskundigen in een solopraktijk. De provincies Zeeland, Friesland en Limburg kennen het grootste aandeel verloskundigen in een duopraktijk. In de provincies Overijssel, Flevoland en Utrecht werkt 90% of meer in een groepspraktijk (tabel 14).

Tabel 14: Relatieve verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen¹ naar provincie en praktijkvorm, op 1 januari 2010

	solo- praktijk	duo- praktijk	groeps- praktijk	Totaal	
	%	%	%	abs	%
Groningen	0,0	13,0	87,0	46	100,0
Friesland	6,7	30,0	63,3	60	100,0
Drenthe	0,0	26,7	73,3	45	100,0
Overijssel	2,7	7,1	90,3	113	100,0
Flevoland	0,0	6,0	94,0	50	100,0
Gelderland	6,3	13,5	80,3	208	100,0
Utrecht	1,5	6,1	92,4	132	100,0
N-Holland	5,5	12,4	82,1	274	100,0
Z-Holland	5,8	11,5	82,7	330	100,0
Zeeland	13,6	36,4	50,0	22	100,0
N-Brabant	4,6	14,9	80,5	241	100,0
Limburg	12,1	28,6	59,3	91	100,0
Nederland	5,0	14,0	81,0	1.612	100,0

¹ Exclusief waarneemsters en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee

Verloskundigendichtheid

Op 1 januari 2010 telt Nederland 1.602 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar) per eerstelijnsverloskundige (tabel 15). Tien jaar geleden lag dat aantal fors hoger; toen bedroeg de verloskundigendichtheid 2609.

Maken we onderscheid naar provincie, dan blijkt dat de verloskundigendichtheid in de provincies Flevoland (1.316) en Gelderland (1.442) het hoogst is. Zeeland kent met 2.336 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijnsverloskundige veruit de laagste verloskundigendichtheid. In Zeeland zijn echter relatief veel verloskun-

digen klinisch werkzaam. Ook in Groningen is de dichtheid laag (2.071).

Tabel 15: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijnsverloskundigen per provincie¹, op 1 januari 2010

	Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigen-dichtheid
Groningen	95.243	46	2.071
Friesland	92.590	60	1.543
Drenthe	65.275	45	1.451
Overijssel	172.742	113	1.529
Flevoland	65.803	50	1.316
Gelderland	299.948	208	1.442
Utrecht	210.373	132	1.594
Noord-Holland	437.812	274	1.598
Zuid-Holland	571.478	330	1.732
Zeeland	51.383	22	2.336
Noord-Brabant	364.865	241	1.514
Limburg	154.314	91	1.696
Nederland (totaal)	2.581.826	1.612	1.602

¹ Per provincie wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarnemers) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Binnen niet-stedelijke gemeenten is het door de geringe bevolkingsdichtheid en de oudere leeftijdsopbouw van de bevolking, voor een verloskundige moeilijk een rendabele praktijk op te bouwen. Dit zien we dan ook terug aan de lagere verloskundigendichtheid in de niet-stedelijke gemeenten: 2.089 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijnsverloskundige (tabel 16). Overigens moet worden geconstateerd dat in de afgelopen vijf jaar in deze niet stedelijke regio's de verloskundigendichtheid veel sterker is gestegen dan in alle overige gebieden in Nederland. Naast de niet-stedelijke gemeenten worden ook de zeer sterk stedelijke gemeenten gekenmerkt door een lage verloskundigendichtheid (1.980). De hoogste dichtheid komt voor in de matig stedelijke gemeenten. Daar is de verhouding één verloskundige per 1.348 vrouwen in de leeftijd van 15-39 jaar.

Tabel 16: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijnsverloskundigen¹ naar stedelijkheid², op 1 januari 2010

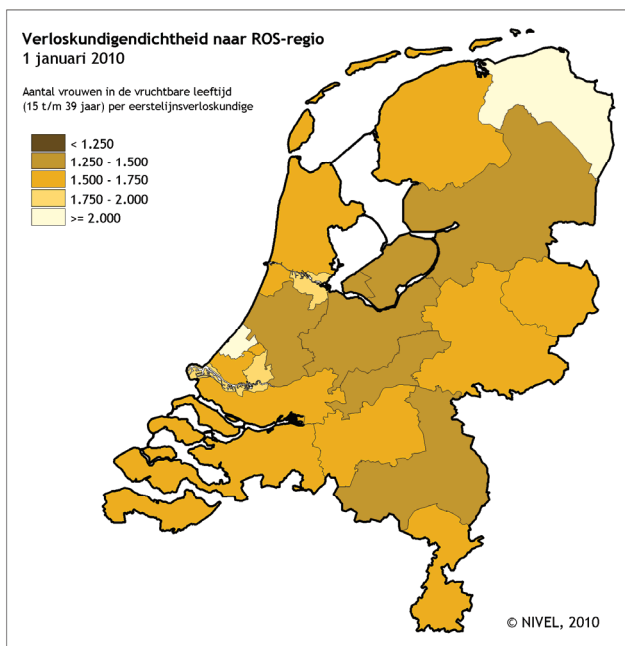
Stedelijkheid van de gemeente	Aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigen-dichtheid
Zeer sterk stedelijk	631.767	319	1.980
Sterk stedelijk	752.061	486	1.547
Matig stedelijk	466.244	346	1.348
Weinig stedelijk	483.216	342	1.413
Niet-stedelijk	248.538	119	2.089

¹ Per type stedelijkheid wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarneemsters) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één gemeente werkt en deze gemeenten hebben een verschillende stedelijkheidsgraad, dan telt de verloskundige voor alle betreffende typen mee.

² Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen'.
Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Figuur 4 illustreert de variatie in verloskundigendichtheid in Nederland, nu per ROS-regio (regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur). Hierbij dient opgemerkt te worden dat geen rekening gehouden is met het werkgebied van de verloskundige. Uitgangspunt is het praktijkadres van de verloskundige. Uit de figuur kan worden afgeleid dat de laagste dichtheden in Groningen en Den Haag voorkomen.

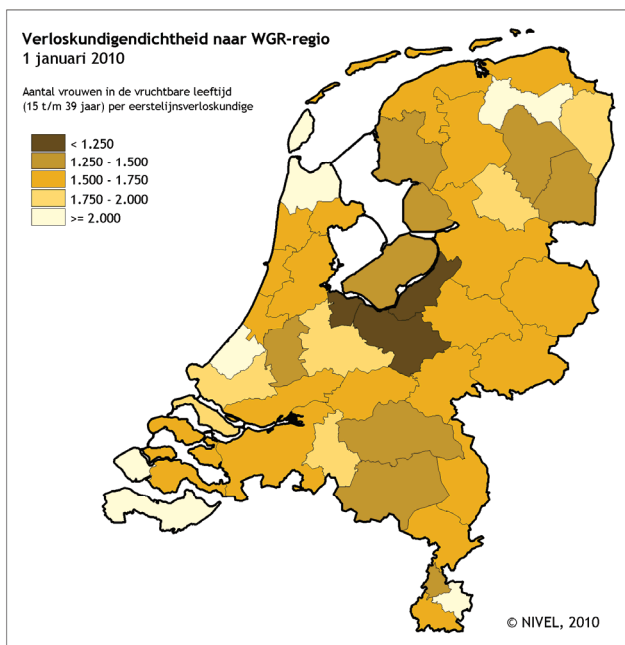
Figuur 4: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijnsverloskundige) naar ROS-regio¹, op 1 januari 2010

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

Om de regionale verschillen gedetailleerder in beeld te brengen, is in figuur 5 tevens de dichtheid per WGR-regio in kaart gebracht. Uit de figuur kan worden afgeleid dat de hoogste dichtheden in Gooi en Vechtstreek, Eem en Vallei en Noordwest-Veluwe voorkomen.

Figuur 5: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijnsverloskundige) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2010

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal

In 2010 hebben 146 verloskundigen de Nederlandse opleiding voltooid. Daarnaast hebben 12 verloskundigen een gelijkstelling gekregen (tabel 17).

Tabel 17: Verdeling van de afgestudeerden naar jaar van voltooiing van de opleiding (of gelijkstelling) en plaats van opleiding (1999-2009)

Plaats van opleiding	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
Amsterdam	28	28	35	32	35	37	46	51	54	38	47
Rotterdam	37	34	33	27	35	43	49	43	34	27	37
Maastricht	37	40	40	40	28	37	41	44	44	38	35
Groningen							31	27	20	32	27
<i>Sub-totaal</i>	<i>102</i>	<i>102</i>	<i>108</i>	<i>99</i>	<i>98</i>	<i>117</i>	<i>167</i>	<i>165</i>	<i>152</i>	<i>135</i>	<i>146</i>
Buitenland ¹	28	45	41	54	42	52	51	34	44	23	12
Totaal	130	147	149	153	140	169	218	199	196	158	158

¹ Gelijkstelling.

Werkzaamheden

Sinds 1987 zijn 2.867 verloskundigen afgestudeerd of hebben een gelijkstelling gekregen. Van hen is circa 76% op 1 januari 2010 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 18). Circa 41% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap, 19% is klinisch werkzaam, 5% werkt in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige en 9% heeft een functie als waarnemster. Tot slot heeft 2% een dienstverband bij een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 18: Absolute en relatieve verdeling van de sinds 1987 afgestudeerde verloskundigen naar functie, op 1 januari 2010

	abs	%
-Eigen praktijk/maatschap	1.163	40,6
-In loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting	57	2,0
-Klinisch werkzaam	532	18,6
-In loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige	148	5,2
-Waarnemster	268	9,3
-Nog niet/niet meer werkzaam	699	24,4
Totaal	2.867	100,0

Van de verloskundigen die in 2009 zijn afgestudeerd of een gelijkstelling hebben gekregen, is 84% op 1 januari 2010 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 19).

Zo'n 8% werkt in een eigen praktijk of maatschap en 7% is klinisch werkzaam. Uit de tabel valt verder op te maken dat 1% in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt en 60% waarneemster is. De overige 1% werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 19: Relatieve verdeling van werkzaamheden¹ van afgestudeerde verloskundigen (of gelijkstelling) vanaf 1987, op 1 januari 2010 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1987	29	44,6	26	40,0	0	0,0	6	9,2	3	4,6	1	1,5	65	100,0
1988	40	56,3	19	26,8	0	0,0	10	14,1	0	0,0	2	2,8	71	100,0
1989	35	44,6	24	31,6	3	3,9	13	17,1	0	0,0	1	1,3	76	100,0
1990	41	44,6	38	40,4	2	2,1	10	10,6	2	2,1	1	1,1	94	100,0
1991	38	46,9	32	39,5	0	0,0	9	11,1	0	0,0	2	2,5	81	100,0
1992	35	42,2	32	38,6	1	1,2	13	15,7	1	1,2	1	1,2	83	100,0
1993	34	37,0	36	39,1	1	1,1	19	20,7	0	0,0	2	2,2	92	100,0
1994	32	33,3	44	45,8	2	2,1	16	16,7	1	1,0	1	1,0	96	100,0
1995	43	33,6	61	47,7	1	0,8	19	14,8	3	2,3	1	0,8	128	100,0
1996	17	47,2	12	33,3	1	2,8	6	16,7	0	0,0	0	0,0	36	100,0
1997	27	26,5	50	49,0	0	0,0	20	19,6	3	2,9	2	2,0	102	100,0
1998	25	19,8	75	59,5	1	0,8	24	19,0	0	0,0	1	0,8	126	100,0
1999	35	26,9	71	54,6	1	0,8	19	14,6	4	3,1	0	0,0	130	100,0

¹ Toelichting werkzaamheden:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarnemster.

Vervolg tabel 19

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2000	38	25,9	74	50,3	5	3,4	22	15,0	3	2,0	5	3,4	147	100,0
2001	32	21,5	78	52,3	2	1,3	26	17,4	8	5,4	3	2,0	149	100,0
2002	36	23,5	67	43,8	4	2,6	41	26,8	3	2,0	2	1,3	153	100,0
2003	20	14,3	71	50,7	2	1,4	36	25,7	8	5,7	3	2,1	140	100,0
2004	25	14,8	80	47,3	7	4,1	33	19,5	14	8,3	10	5,9	169	100,0
2005	28	12,8	89	40,8	5	2,3	54	24,8	23	10,6	19	8,7	218	100,0
2006	20	10,1	85	42,7	7	3,5	40	20,1	24	12,1	23	11,6	199	100,0
2007	26	13,3	57	29,1	5	2,6	49	25,0	17	8,7	42	21,4	196	100,0
2008	17	10,8	29	18,4	5	3,2	36	22,8	19	12,0	52	32,9	158	100,0
2009	26	16,5	13	8,2	2	1,3	11	7,0	12	7,6	94	59,5	158	100,0
totaal	604	21,1	1.105	38,5	55	1,9	505	17,6	133	4,6	171	6,0	2.867	100,0

¹ Toelichting werkzaamheden:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde vertloeskundige.

5 = waarneemster.

Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen

In dit deel van de brochure is informatie opgenomen over de arbeidsmarktsituatie van (sinds 1988) afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) of alleen als waarneemster gewerkt hebben.

Aantal op zoek

Op 1 januari 2010 zijn er in totaal 244 verloskundigen die na hun opleiding niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest of alleen als waarneemster gewerkt hebben (tabel 20). Circa 46% van hen is op zoek naar een (andere) functie binnen de verloskunde of heeft plannen daartoe.

Tabel 20: Zoeksituatie afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2010

	Op zoek		Niet op zoek ¹		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Waarneemster	97	47,1	109	52,9	206	100,0
Niet-praktiserend ²	15	39,5	23	60,5	38	100,0
Totaal	112	45,9	132	54,1	244	100,0

¹ Incl. 'onbekend'.

² Zowel aspirant verloskundigen, als verloskundigen met een andere functie binnen de verloskunde (bijv. beleid, echografist).

Van de 112 verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is de meerderheid (86%) op 1 januari 2010 als waarneemster werkzaam en heeft 13% op dat moment geen baan als praktiserend verloskundige.

Gewenste functie

Van de afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2010 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is 66% op zoek naar een eigen praktijk of maatschap. Zo'n 11% ambieert een loondienstverband bij een ziekenhuis en 9% wil als waarneemster (blijven) werken (tabel 21).

Tabel 21: *Gewenste functie van afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2010 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben*

	Niet-praktiserend		Waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Gewenste functie:						
-Eigen praktijk/maatschap	4	26,7	70	72,2	74	66,1
-Loondienst gzc, STBN, etc.	2	13,3	1	1,0	3	2,7
-Klinisch werkzaam	4	26,7	8	8,2	12	10,7
-Loondienst zelfst. gevest. verloskundige	0	0,0	8	8,2	8	7,1
-Waarneemster	3	20,0	7	7,2	10	8,9
-Geen voorkeur	2	13,3	2	2,1	4	3,6
-Onbekend	0	0,0	1	1,0	1	0,9
Totaal	15	100,0	97	100,0	112	100,0

Gewenste praktijkvorm

Van de 74 verloskundigen die op de peildatum naar een zelfstandige vestiging op zoek zijn of plannen daartoe hebben, heeft het grootste deel (56) een voorkeur voor een groepspraktijk. De overige verloskundigen hebben een voorkeur voor een duopraktijk (8) of geen voorkeur (10).

Fulltime of parttime

Van alle verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben, is 65% op zoek naar een fulltime baan. Circa 30% wil een parttime baan en 4% heeft geen voorkeur of de vraag niet ingevuld.

Gewenste vestigingslocatie

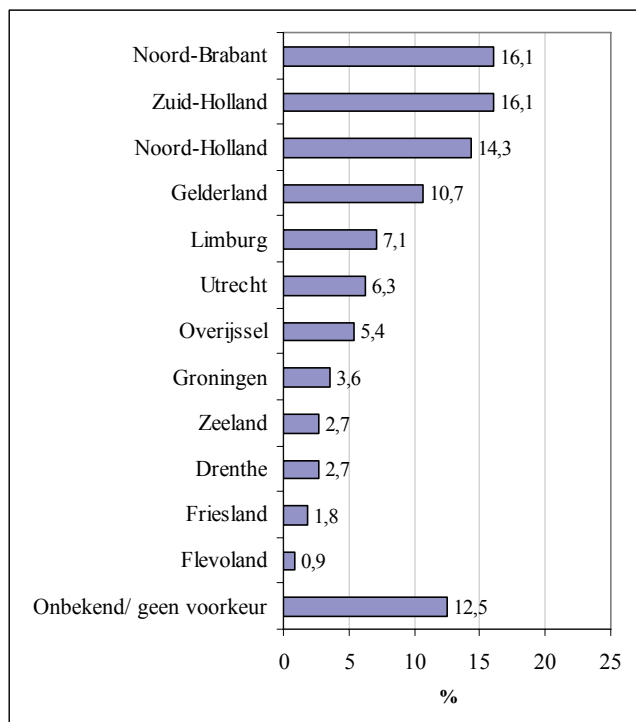
Wat de voorkeur voor het werken op het platteland of in de steden betreft, blijkt dat 20% naar een functie op het verstedelijkt platteland zoekt en 21% het liefst in één van de kleine steden van ons land aan de slag wil gaan. Circa 17% heeft geen voorkeur (tabel 22).

Tabel 22: Gewenste urbanisatiegraad van afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2010

	abs	%
-Platteland	5	4,5
-Verstedelijkt platteland	22	19,6
-Kleine steden	24	21,4
-Middelgrote steden	20	17,9
-Grote steden	17	15,2
-geen voorkeur	19	17,0
-onbekend	5	4,5
Totaal	112	100,0

Van alle provincies genieten de provincies Noord-Brabant en Zuid-Holland de meeste voorkeur (figuur 6). De provincies Flevoland, Friesland, Drenthe en Zeeland blijken het minst aantrekkelijk te zijn voor afgestudeerde verloskundigen die op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben. Circa 13% zegt geen voorkeur te hebben (of van hen is geen voorkeur bekend).

Figuur 6: Gewenste provincie¹ van praktijkzoekende verloskundigen, op 1 januari 2010

¹ Circa 13% van de praktijkzoekende verloskundigen heeft geen voorkeur uitgesproken of van hen is geen voorkeur bekend.

4. SAMENVATTING

- Nederland telt 2522 werkzame verloskundigen (incl. waarneemsters). Van hen is 2% man.
- De meerderheid (55%) van de verloskundigen werkt in een eigen praktijk/maatschap. Ca. 25% werkt klinisch.
- In 2009 hebben 80 verloskundigen zich in een eigen praktijk/maatschap gevestigd en 6 zijn er in loondienst van een gezondheidscentra, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting gaan werken; 73 verloskundigen hebben de praktijk neergelegd. Het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen is in 2009 met 13 toegenomen.
- Van degenen die zich in 2009 vestigden, is 77% begonnen in een groepspraktijk.
- Van de verloskundigen is 62% jonger dan 40 jaar en 7% 55 jaar of ouder.
- Van de eerstelijnsverloskundigen werkt 5% in een solo- en 14% in een duopraktijk. Van de verloskundigen die in een groepspraktijk werken (81%), is 30% in een praktijk met drie, 30% in een praktijk met vier en 40% in een praktijk met vijf of meer verloskundigen werkzaam.
- Van de verloskundigen werkt 53% parttime. Per week besteden zelfstandig gevestigde verloskundigen ca. 9,7 uur aan spreekuren en 57 uur aan beschikbaarheidsdiensten.
- Nederland telt 510 verloskundigenpraktijken. Hiervan is 16% een solo-, 22% een duo- en 62% een groepspraktijk.
- Het aantal vrouwen in de leeftijd van 15 t/m 39 jaar per eerstelijnsverloskundige bedraagt 1.602. De dichtheid is het laagst in de plattelandsgebieden (2.089), met name in de provincies Zeeland (2.336) en Groningen (2.071).
- In 2009 hebben 146 verloskundigen hun opleiding voltooid en hebben er 12 een gelijkstelling gekregen.
- Van de in 2009 afgestudeerden werkt 84% als verloskundige; 8% is werkzaam in een eigen praktijk/maatschap.
- Er zijn minimaal 112 afgestudeerde verloskundigen op zoek naar een (andere) baan binnen de verloskunde. Van hen wil 66% zich zelfstandig vestigen; 9% wil als waarneemster werken.

5. BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

Afgestudeerde verloskundige - Een verloskundige die de verloskundige opleiding (sinds 1986) heeft gevolgd en nog niet werkzaam is als verloskundige (en daartoe de plannen niet heeft opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt heeft.

Gelijkstelling - Bevoegdheid, verleend aan een in het buitenland opgeleide verloskundige, om in Nederland de verloskunde uit te oefenen.

Zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die een overeenkomst heeft met een zorgverzekeraar en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent. Verloskundigen die in een gezondheidscentrum werkzaam zijn, of voor Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/

stichting werken, worden eveneens hiertoe gerekend.

Klinisch werkzame verloskundige - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Verloskundige in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd bij (een maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkzaam is.

Waarneemster - Verloskundige die op basis van een waarneemovereenkomst de opdracht tot waarneming van een (maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) heeft waargenomen.

Solopraktijk - Praktijk van één eerstelijnsverloskundige.

Duopraktijk - Praktijk van twee eerstelijnsverloskundigen.

Groepspraktijk - Praktijk van drie of meer eerstelijnsverloskundigen.

Vrouwen in de vruchtbare leeftijd - Vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).